

Doporučení pro vyšetření trombofilních dispozic u pacientek s idiopatickými střevními záněty před nasazením orální kontracepce

Autor: MUDr. Ivana Hadačová, FN Motol

Pacienti s idiopatickými střevními záněty (IBD) mají přibližně 3x vyšší riziko vzniku tromboembolických komplikací ve srovnání se zdravou populací. Relativní riziko se zvyšuje až na 15-násobek v době relapsu onemocnění (Zitomersky NL et al. Inflamm Bowel Dis 2011;17:458–470). U každého pacienta s IBD by měla být známa podrobná osobní, rodinná a farmakologická anamnéza s ohledem na rizikové faktory trombózy. Nejvyšší riziko je u pacientů s aktivitou onemocnění v kolon a pozitivní rodinnou či osobní anamnézou trombózy a dalšími rizikovými faktory (včetně protrombogenní medikace). U pacientek s IBD se toto riziko významně zvyšuje při použití nevhodného typu orální kontracepce (OC), zejména v souvislosti s dalšími rizikovými faktory (pozitivní anamnéza, relaps onemocnění, imobilizace apod.). Proto je třeba u každé pacientky s IBD provést před nasazením OC důkladná vyšetření, stanovit riziko a rozhodnout o vhodnosti nasazení a typu OC.

Doporučená vyšetření:

RA

- žilní trombóza / plicní embolie, zejména idiopatická nebo opakovaná nebo v neobvyklé lokalizaci
- žilní trombóza / plicní embolie v souvislosti s hormonální antikoncepcí nebo s těhotenstvím
- známá trombofilní dispozice u příbuzných v první linii (rodiče, sourozenci)

OA

- VTE (žilní trombóza – jakákoli v minulosti)
- chronická onemocnění, VVV se vztahem k VTE

Laboratorní vyšetření: KO+dif., APTT, PT, FBG, D dimer, AT, PC, PS, APC-R, F VIII; Lipoprotein (a), homocystein; genetika: FV Leiden, F IIG20210A
--

Pokud bude pacientka užívat hormonální kontracepci, musí si pamatovat, že v přítomnosti dalšího rizikového faktoru (úraz, operace, průjmy, zvracení...) musí být zajištěna antitrombo-

tickou prevencí – vždy lépe na základě laboratorně prokázaného prokoagulačního stavu (zkrácení APTT, pozitivní D dimer...).

Gynekologická doporučení pro volbu orální kontracepce (OC):

OA: Pozitivní: vyšetření trombofilní dispozice

prokázána:

COC (kombinovaná antikoncepce) – kontraindikována

gestagenní – **NE**: deficit AT, PC, PS, FVLeiden +/+, FII G20210A+/+

kombinace F V Leiden a F IIF20210A +/-

– **individuálně**: FV Leiden +/-, F IIG20210A +/-

neprokázána:

COC – kontraindikována

gestagenní – individuálně

Negativní: dále dle RA

RA:

negativní: OC dle rizikových faktorů ženy (BMI, varixy...)

pozitivní: indikace k vyšetření trombofilního stavu →

přítomna: vyšetření rodinného příslušníka, který prodělal trombózu

trombofilní stav:

- **neprokázán** – OC lze, riziko je ↑
- **prokázán** – cílené vyšetření ženy → OC dle nálezu:

OC kontraindikována:

deficit AT, PC, PS,

FVLeiden +/+, FII G20210A+/+

kombinace FVL a FII +/-

OC riziková: FV Leiden +/-, F IIG20210A +/- + další rizikový faktor

OC možná: FV Leiden +/-, F II G 20210A +/- bez dalšího rizikového faktoru

nepřítomna: OC lze, riziko je ↑